

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 30 (4057).

СУБОТА

22

липня
1989 р.

Ціна 8 коп.

афіша
НОМЕРА

Вірять у чесність журналістів
лише 7 процентів опитуваних —
такий результат дало одне з со-
ціологічних досліджень. На жаль,
газети іноді дають вагомий приво-
ди для такого песимізму —

5

«Як у сільпо...». Красномовно!
Ми вже змирилися — о харак-
тер! — і з тим, що на фоні сір-
ників і кирзових чобіт нечува-
ною розкішшю став у магазинах
наших сіл... хліб (необов'язково
свіжий). Куди йдемо! —

6-7

Знову тема тимчасового пра-
цевлаштування підлітків. Зру-
шення на краще мізерні —

8

Центр дозвілля молоді «По-
гляд» — гість «молодіжки» —

9

Черговий конкурс для кмітли-
вих —

12

читайте
в наступних
номерах

● Штампом вважається вислів
«позитивний досвід». А коли й
справді «негатив» аж проситься
для запозичення? (Про орендарів,
котрі не виправдовують довір'я).

● У стінах зі старої цегли дихає-
ться легше, ніж усередині бетонних
квартир. Звідси дехто попадає ще
в інші стіни. Іноді вони валяться...
(Про дитячий санаторій).

● Навколо багатодітної сім'ї сьо-
годні точиться чимало суперечок,
причому часто думки бувають аб-
солютно протилежними. Одні вва-
жають, що багато дітей — заради
пільг, їхні опоненти все ж утверд-
жують вічну істину, що ми продов-
жуємо себе в наших дітях. Та,
не зважаючи ні на що, багатодітна
сім'я живе, працює... От тільки як
їй доводиться?..

Здоров'я народу-

багатство країни

Медична статистика повідомляє, що за 5 місяців 1989 року в області скоєно 137 самогубств, 138 вбивств, сталося 30 нещасних випадків на воді, 62 гострих алкогольних отруєння, 252 чоловіки померли від травм...
Що становить загрозу нашому життю і здоров'ю!

3 стор.

ХРОНІКА ПОДІЙ

П'ЯТАК ПІД П'ЯТОЮ

ТРИВАЮТЬ ВСТУПНІ ЕКЗАМЕНИ

Шановні абітурієнти! Чи відомий вам священний ритуал, який повинен знати кожен, хто вирішив обов'язково вступити до навчального закладу? Хто не знає, читайте уважно.

Значить так: перш за все перед тим, як підете на екзамени, треба під праву п'яту покласти п'ятак, потім плюнути тричі через ліве плече (прохання робити це вдома, бо нас багато, а коридори і навчальні заклади повинні бути чистими). Потім насипте собі в кишеню трохи солі (не беріть наміяної, бо в період консервування її й так не вистачає, краще — «Екстру»). Перед тим, як будете заходити в екзаменаційний кабінет, сипніть солі на поріг і переступіть її. Слідкуйте, аби разом з сіллю не вислизнула з кишені шпори і «бомби», а головне, щоб не випав з-під п'яти п'ятак — то ваша «п'ятір-на». Але це ще не все. Перед тим, як тягнути білет, п'ять секунд потримайте себе за вухо і потім... Ні пуха! Ні пера!

Що, скажете, піджартуємо над вами? Та які тут жарти, коли розпочалися вступні екзамени! Але про все не розкажеш. Не розкажемо не тому, що не можна, а тому, що не бачили. Адже відомо — краще раз побачити, ніж сто разів почути. Та все, що відбувається ТАМ, за порогом аїта male, чомусь покрито таємницею і сторонньому туди зазирнути не дано. Хотіли було проникнути до вузу, який у нашому місті найбагатший своїми традиціями, — до педінституту; старіючому протерли лінзи фотоапарата, щоб зазняти щось таке... Але дорогу туди ввічливо перегородили чергові з червоними пов'язками.

— Ні, — кажуть, — не можна. Треба спеціальну перепустку.

Довелося телефонувати в інститут, що теж викликало труднощі. Нарешті знайшли проректора Б. В. Кучинського.

— Хочете зробити фоторепортаж зі вступних іспитів? — перепитав він. — Вибачте, але треба тільки дозвіл ректора...

Цікаво було б знати, чому в педінституті вступні іспити й абітурієнти окутані такою таємністю?

Ах екзамени! Ох екзамени! Ех екзамени... До речі, чи не вважаєте ви, шановні абітурієнти, що ці вигукки могли б стати заголовком до фоторепортажа, який ми збираємося помістити у нашій газеті 5 серпня, у переддень закінчення вступних іспитів? А його героями будете ви — веселі і засмучені, безтурботні і замислені, розсміяні і сумні...

Ой, забули про ще одне сказати. Тим, хто в школі тільки те й робив, що клав під п'яту п'ятану та плював, священний ритуал абітурієнта не допоможе.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

22 липня 1989 року

У НЕЛЕГКИХ УМОВАХ ХЛІБОРОБИ ОБЛАСТІ ВИРОСТИЛИ НЕПОГАННИЙ УРОЖАЙ РАНИХ ЗЕРНОВИХ ТА ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР І ЗАРАЗ ЗАВЕРШУЮТЬ ЙОГО ЗБИРАННЯ. У СПІЛЬНОМУ КАРАВАІ ВАГОМА ЧАСТКА МОЛОДИХ КОМБАЙНЕРІВ, ЇХНІХ ПОМІЧНИКІВ, ТРАКТОРИСТІВ, АВТОМОБІЛІСТІВ — ВСІХ, ХТО БУВ ПРИЧЕТНИМ ДО ЗЕМЛІ, ДО ХЛІБА.

УСТИНІВСЬКИЙ РАЙОН. Неодноразовий переможець змагання серед молодих жниварів Олександр Швець з радгоспу «Устинівський» і в нинішньому році не поступився першістю. Разом з помічником комсомольцем Володимиром Полінкашем — цього річним випускником середньої школи — він першим серед молодих комбайнерів області намолотив понад 14 тисяч центнерів зерна. Це все перевіз водій І. Ювик.

ПЕТРІВСЬКИЙ РАЙОН. Секретар комсомольської організації колгоспу імені Петровського Сергій Кириченко працює інженером по експлуатації техніки. На період жнив правління господарства затвердило комсомольського ватажка начальником збирально-транспортного загону. І не помилилось. Молодий комуніст зумів чітко організувати роботу загону, спрямувати зусилля його членів на

швидке і якісне збирання врожаю.

Пам'ятними стали нинішні жнива для наймолодших членів загону помічника комбайнера Василя Мазуренка, трактористів Олександра Оверченка та Володимира Щербача. Безпосередньо в жнивній заїзці їм було вручено комсомольські квитки.

ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН. У тому, що колгосп «Україна» першим серед господарств району закінчив збирання хлібів, велика заслуга комбайнера Миколи Сасенка, його помічника, секретаря комсомольської організації господарства Анатолія Бурого, інших молодих жниварів. Комсомолец Михайло Зименко, снажимо, навчається у професійно-технічному

училищі, а на період канікул пішов працювати помічником до батька Андрія Михайловича. Кожного дня вони «Нивою» намолочували по 400—500 центнерів зерна.

СВІТЛОВІДСЬКИЙ РАЙОН. Велику допомогу хліборобам колгоспу «Україна» у збиранні врожаю надав комсомольський механізований загін, до складу якого входять 8 студентів-

першокурсників Миколапольського сільськогосподарського інституту. Свою першу виробничу практику Олег Тимчук, Володимир Халус, Анатолій Кобзар, інші студенти проводять за штурвалами зернових комбайнів. Вони самостійно підготували до роботи чотири «Ниви» і вміло експлуатують їх на жнивках, не поступаючись виробітком і якістю досвідченим комбайнерам.

ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ РАЙОН. Уже в період жнив радгосп цукрокомбінату придбав потужного «Десну-1500». Швидко і якісно підготував його до роботи комсомольсько-молодіжний екіпаж Степана Савичева. За шість днів молоді механізатори намолотили понад 4 тисячі центнерів зерна.

Збирально-транспортний загін № 1 колгоспу «Маяк» Знам'янського району завершує жнива. На чолі з ланковим А. Головачком хлопці намолотили на 702 гектарах 23 800 центнерів зерна. Освіта в основному складає: Ю. ГАВУРА, М. ТЕРЛЕЦЬКИЙ, С. ВОВКОДАВ, Ю. НЕРУШ, О. ПЕРМІНОВ, В. КАРМАЗІН. Фото В. ГРИБА.

«Пісня» на ім'я Володимир

Кому доводиться бачити, як мчить по Кіровоградщині пасажирський поїзд «Ковель» — Сімферополь з назвою «Лісова пісня», зверніть увагу і на електровоз. Яскравими літерами на ньому написано ім'я Володимира Жука — воїна-інтернаціоналіста, котрий загинув на афганській землі і нагороджений посмертно бойовим орденом. Буває, що й

близько 20 вагонів веде за собою локомотив, сотні кілометрів проходить пасажирський поїзд територією Білорусії і нашої республіки. Везе людей додому, на відпочинок, у відрядження, допомагає скоріше зустрітися одне з одним. Володимир продовжує трудитися, вкотре відправляючись у дорогу повз свою рідну хату. Колеса постукують на стиках рейок, як хлопець стукав у вікно до батьків...

Якщо побачите пасажирський поїзд «Лісова пісня» з іменем Воло-

димира Жука на електро-возі, проведіть його доброзичливим поглядом.

О. ХАВРИЧ, журналіст.

м. Кам'янка Черкаської області.

КОРОТКО

Позавчора в приміщенні обласного управління внутрішніх справ відбулася зустріч за «круглим столом», в якій взяли участь з одного боку начальник відділу по боротьбі з розкраданням соціалістичної власності УВС облвиконкому В. І. Корнійчук і два

начальники відділень: по обслуговуванню обласного прому — О. С. Нефедов та з позавідомчої охорони Ю. Д. Ільїн, а з другого — представники обласних засобів масової інформації та міських багатотиражних газет. Мова на цій зустрічі йшла про дотримання соціалістичної законності, працівниками торгівлі, сфери побуту, обласного прому та інших підприємств і організацій (до речі, на ній були присутні також головний інженер обласного управління побутового обслуговування М. М. Бондарев, заступник начальника об-

ласного управління торгівлі Т. І. Гринченко, провідний спеціаліст дозового відділу обласного агропрому М. С. Довгопол).

В. І. Корнійчук та його колеги детально розповіли про боротьбу із розкраданням, спекуляцією і хабарництвом в нашій області, а потім відповіли на численні запитання журналістів.

(Матеріали «круглого стола» будуть використані в одній із редакційних статей, котра з'явиться на сторінках газети на початку серпня).

О. ПИЛИПЕНКО

ХОЧ ЛИСТА І НЕ БУЛО НАДРУКОВАНО

Від жителя м. Кіровограда Т. Піщанського надійшла скарга на байдуже ставлення до хворої медпрацівників Кіровоградської ЦРЛ. На початку місяця вона гостро захворіла, але тиждень лікувалась вдома. Проте, 7 липня дільничний лікар, враховуючи різке ослаблення хворої тривалою високою температурою, викликала швидку допомогу і направила Т. Піщанську у ЛОР відділення Кіровоградської ЦРЛ. Швидка допомога обманилася в даному випадку функцією візника — висадивши хвору на території лікарні, тут же повернувшись і поїхав (до речі, якби у Піщанської виявилася ангіна, а не гнійний абсцес, її зараз не треба було б відвезти в інфекційну лікарню). Розшукавши лікаря, Т. Піщанська сама себе доставила у відділення, де її провели необхідні маніпуляції і відпустили додому. Про госпіталізацію, як пише авторка листа, не було й мови.

Що ж виявилось при перевірці скарги? У приймальню покої такої хворої не зареєстровано взагалі, та це й зрозуміло — її там просто не оглядали і не приймали. А лікар С. А. Дикусар, оглянувши хвору уже в відділенні, надав їй необхідну допомогу і, враховуючи те, що загрозлив здоров'ю, тепер немає, відпустив Т. Піщанську додому. Тим більше, що вона приїхала в лікарню з однорічною донькою, і як він зрозумів, сама ж не наполягала на госпіталізації. Конфлікт виник через те, що Т. Піщанська вимагала відвезти її додому, але такої можливості у лікаря просто не було — він не розпоряджається службовим автотранспортом, якого, до речі, на той час у лікарні й не було.

Заступник головного лікаря по лікувальній частині А. П. Орлик пояснила також, що Кіровоградська

ЦРЛ приймає ургентних хворих після 17 години, а вдень цю хвору можна було направити за допомогою у міські лікувальні заклади, звідки б її простіше було доїхати додому.

Ніби все правильно, але зрозуміло все ж, яким настрем продикуваний лист Т. Піщанської. Як показало анкетування хворих, проведене в обласній лікарні, перші хвилини перебування людини в стаціонарі, те, як до неї поставиться навіть санітарка, накладає враження на весь процес лікування. Задумавшись. Надто вже часто ми останнім часом нарікаємо на байдужість людей у білих халатах.

«СТАРІ СТІНИ»

Кореспонденцію під таким заголовком було надруковано в № 23 від 3 червня 1989 року. До редакції надійшла відповідь від головного лікаря Кіровоградської міської санітарно-епідеміологічної станції Є. О. Власова, в якій він повідомив про те,

що усі підприємства легкої промисловості міста Кіровограда, крім швейної фабрики, розміщені в пристосованих, старих приміщеннях, які, справді, не відповідають загальноприйнятим санітарно-гігієнічним нормам. На пачішій фабриці особливо відчутний дефіцит виробничих площ, надто примітивні побутові приміщення не відповідають певним нормам і кількості працюючих, відсутні кімнати, відпочинку.

Однак, згідно розпоряджень санепідслужби, тут періодично проводяться необхідні заходи по поліпшенню умов праці. В цехах обладнана загальнообмінна, а при необхідності й локальна вентиляція, хоча через недостатню висоту виробничих приміщень ефективність її низька. Санепідстанція регулярно проводить лабораторно-інструментальний контроль умов праці.

Для радикального вирішення проблеми оздоровлення умов праці і при-

РЕЗОНАНС

ведення їх у відповідність з діючими санітарно-гігієнічними нормами і правилами, міськсанепідстанція направляла листи в Міністерство легкої промисловості (№ 367/03 від 16.03.87 р.; № 950/02 від 19.08.87 р.; № 530/02 від 26.04.89). В результаті цього листування прийнято рішення про відведення земельної ділянки для будівництва нового приміщення фабрики.

Якщо будівництво пачішньої фабрики увійде в титул тресту «Кіровоградбуд», будівництво повинно розпочатись у 1991 році.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Добре, але такими ж діловими були й інші листи відповідальних осіб, яких ми запрошували до розмови згаданий публікації.

У НАС, дякувати долі, хімічного виробництва немає. Але є інші чинники забруднення середовища. Як все це впливає на наше здоров'я, на тривалість життя? Як взагалі взаємопов'язані тривожні процеси в екології, наше урбаністичне життя, соціальні проблеми і здоров'я людей? Погодьтеся, розмов навколо цього точиться багато.

А ж ми знаємо, що найбільше розмов там, де недостатньо інформації професіонального рівня. Час демократизації і гласності поступово вгамовує нашу спра-

ному стоїть проблема обумовленості здоров'я від впливаючих на нього негативних умов і факторів. Не просто встановити, що безпосередньо впливає на здоров'я. Якщо медицина успішно розв'яже цю теоретичну проблему, то... Зрештою, почекаємо малювати перспективу загального щастя і здоров'я.

Насамперед, що таке здоров'я? Хороше самопочуття і відсутність хвороб? З широких соціальних позицій підійшла до його визначення Всесвітня організація охорони здоров'я, відзначивши в сво-

реженням: коли урядом були взяті заходи по боротьбі з пияцтвом і алкоголізмом (перші роки дії Указу) в області різко зменшився травматизм, в середньому на 1200 чоловік менше стало помирати щорічно, з'явився позитивний приріст населення.

До речі, таку загрозу життю і здоров'ю людей як травматизм можна усунути без великих затрат. Слід дотримуватися елементарної техніки безпеки як у побуті, так і на роботі, а відповідальним особам — забезпечити її всюди. А

тійні, радянські керівники? І в цьому вони повинні бути зразком для народу, чи не так? Ми ж знаємо, скільки може пробігти вранці американський президент. Це тем пропаганда здорового способу життя.

Не будемо песимістами, а будемо реалістами

Дехто скаже, для чого, мовляв, нам усе це знати? Можливо, справді, спокійніше бути неозібраними. Але дуже довгий час ми з

ГОВОРИМО
ВІДВЕРТО

Дев'ять років тому, пам'ятаю, на під'їзді до черкаського виробничого об'єднання «Азот» через три корпуси житлових п'ятиповерхових будинків красувався грандіозний лозунг «Здоров'я народу — наше багатство» (чи щось на зразок того). Це був розквіт тих часів, коли начотна агітація пожирала величезні кошти, але щодо своїх пропагандистських функцій не давала ніякої віддачі. Що ж стосується цього конкретного лозунга, розгорнутого в районі, повітря якого вдень і вночі насичене хімічними парами, то він спрацьовував дуже чітко. Як блюзнірство чи нашішка.

Не знаю, чи красується зараз там щось подібне, але про плачевні наслідки впливу хімії на здоров'я черкащан знає сьогодні уся республіка.

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

22 липня 1989 року

СЖИВЛИЙ ПІСНІТЬ ДВІЧІ?

гу на неї. Давайте сьогодні підніmemo ще одну завісу. Медична статистика традиційно була таємницею за сімома печатами. І що ж вона нам повідомляє сьогодні? Стрижить ще більше! Заспокойте! Дасть привід для роздумів! Думаю, і перше, і друге, і третє.

Ми часто раніше порівнювали економічний, духовний розвиток країни з рівнем дореволюційної Росії. Загальновідомо, що до революції, снажимо, таке захворювання як туберкульоз було невиліковним, він забирив життя і молодих, і старих. Сучасна медицина знає і більш-менш успішно пермагає цей недуг. Але... Як пояснити те, що на сімдесят другому році Радянської влади в нашій країні все ще стійкий показник цього захворювання, спричиненого саме соціальними умовами життя?

Тільки рік тому, скажімо, зняли «вету» з даних по туберкульозу. Раніше ж у нас його ніби й не існувало. У 1987 році відділ медичної статистики на прохання обласного провідника провів анкетування серед 5000 одиноких старих жителів області з метою виявити найбільш проблемні їхнього життя. Ясно, передбачали абсолютне невдоволення медичним обслуговуванням. Але результати анкетування виявилися просто несподіваними. Першочерговими проблемами цих людей були: ремонт житла, паливо, харчування. І десь «у хвості» — медична допомога...

Отже, сьогодні ми робимо спробу поговорити про наше здоров'я з позицій соціальної гігієни (науки про соціальні проблеми медицини, закономірності суспільного здоров'я і розвитку охорони здоров'я). І сподіваємось, що скупі на емоції статистичні дані (з коментарем спеціаліста) заговорять на повний голос, допоможуть навіть непередбаченим читачам помітити тенденції, з приводу яких треба бити тривогу. Думається, без такого роду інформації не можна в наш час будувати грамотну і ефективну соціальну політику в області охорони здоров'я. Без неї важко обійтись і в медичному вихованні людей, заради того, щоб торжествував здоровий спосіб життя.

Слово завідувачу відділом медичної статистики, в. о. заступника головного лікаря по організації обласної лікарні Анатолію Федоровичу ДОБРОВОЛЬСЬКОМУ.

Як ви себе почуваєте?

Спочатку давайте домовимось про розуміння однієї безапеляційної істини: рівень здоров'я населення не залежить від досягнень медицини. Нині наука і багатовікова практика лікування накопили переконаливі, беззаперечні дані про природу людини, її хвороби, навчилися діагностувати, лікувати захворювання, які ще недавно вважалися невиліковними. І в той же час ми не стаємо здоровішими. Сьогодні на порядку ден-

ному статуті, що здоров'я «це не тільки відсутність хвороб і фізичних дефектів, а й стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя». (Основні документи ВООЗ. — Вид. 35-е. — Женева, 1985. — С. 5). Іншими словами, не можна визначати здоров'я відірвано від конкретного середовища, в якому живе людина, окремо від сфер його життєдіяльності.

Медична статистика якраз займається вивченням стану здоров'я населення.

Що було, що буде...

Щоб відповісти на ці запитання, не обов'язково бути ворожою чи месією. А тим більше, щоб зробити, м'яко кажучи, неприємний прогноз, треба спиратися на науку і результати досліджень. Знаю, багатьох стривожить таке передбачення, що в наступні роки в області населення буде відтворюватись повільніше, ніж помириме. Та варто проаналізувати демографічну обстановку в області, як усе стане зрозумілим. Кіровоградщина за віком населення — одна з найстаріших областей України. Молодь з області постійно активно виїжджає, закріплюється ж на постійне місце проживання навпаки люди похилого віку. Зрозуміло тепер, чому в області низька народжуваність, чому підвищена захворюваність — люди похилого віку частіше хворіють. І зрештою настає час — нікуди від цього не дінешся — коли помирають від старості. Тому вже сьогодні поступово виростає проблема трудових ресурсів.

У нинішньому році знову очікується мінусовий приріст населення. І якщо сьогодні пенсіонери становлять четверту частину населення області, то незабаром становитимуть третину. Щодо сільського населення, то воно практично не відновлюється, і вже хоча б з цих позицій безперспективно говорити про завтрашній день села.

Де чатує небезпека

Як і все інше, в Японії кращий у світі стан здоров'я. За статистикою двоє із трьох чоловіків доживають там до 70 років, в той час, як у нас — один із трьох. Середня тривалість життя жінки — 86 років. У нас же на Кіровоградщині за даними 1987 року середня тривалість життя чоловіків — 65 років, жінок — 75. До речі, найбільша на Україні різниця у тривалості життя статей. Чому? Причина досить нетрадиційна. Виявляється у нас в області колосальний травматизм у віці до 35 років (страждають у першу чергу, звичайно, чоловіки). Понад 1000 чоловік щорічно помирає у нас від травм та нещасних випадків.

Хочу поділитись цікавим спосте-

по-друге, необхідно підвищити роль цивільної оборони у мирний час, щоб кожен з нас зміг надати першу допомогу потерпілим за будь-яких умов. Половину потерпілих ми втрачаємо сьогодні тільки тому, що перша допомога була проведена надто пізно.

З відомих усім причин, другою нашою тривоگو, що безжалісно обриває життя людей, є онкологічні захворювання. Але тривога ця сьогодні пов'язана все ще швидше з демографічними особливостями населення області, а не її географічним розташуванням. Онкологічні захворювання найчастіше вражають людей похилого віку, а їх у нас більше, ніж в інших областях. А значить, більше і онкологічних захворювань. Хоча не треба закривати очі на те, що рак, на жаль, помолодіє. Більше того, він уже займає не останнє місце в структурі смертності підлітків, дітей. І причин тут багато. Але не треба при цьому скептично ставитись до боротьби з курінням. Як там боротьба, коли самі лікарі курять... Основна ж наша біда тут — відсутність ранньої діагностики. В тій же Японії від раку майже не помирають. Якби у нас якісніше проводилися профілактичні огляди, багатьох хворих можна було б врятувати. Своєчасно виявлений рак молочної залози, прямої кишки піддається гкуванню.

Смертність від серцево-судинних хвороб займає в країні перше місце, але я ставлю її після двох вищезгаданих, тому, що ці захворювання легко виявити і навіть попередити. До того ж найконсервативніше лікування може підтримувати самопочуття таких хворих десятиліттями. Знову ж таки тривожить вік інфаркту. Сьогодні і в 30 він уже не рідкість, страждають в основному чоловіки. Я не додаю чогось оригінального до причин інфаркту. Це традиційні фактори ризику: алкоголь, відсутність належного фізичного навантаження, стресові ситуації (хоч в розумній мірі вони потрібні організму), неправильний розпорядок дня, нерациональне харчування (надлишкова вага) і т. д. Знову ж таки не відкрив Америку, коли скажу, що служити в армії немає кому — половина допризовників уже в своєму віці мають хронічні захворювання.

Я живу в районі вулиці Попова. Ще кілька років тому у нас любителі протоптали стежину здоров'я. Сьогодні вона стала досить широкою, чимало людей займається профілактичним бігом. Але пропаганда здорового способу життя повинна бути на ділі, а не на словах. Я вже кілька років пропоную на День медичного працівника, скажімо, організувати показовий пробіг медиків, потім — комсомольських, партійних працівників. Чому, скажіть, у нас ніколи не з'являються інтерв'ю про те, як саме організовують свій здоровий спосіб життя наші пар-

будь-якими проблемами як страуси, ховали голову у пісок — бодай не бачити, не чути. Але хоч і банально та праязливості: рятівна потоплюючих — справа рук самих потоплюючих.

Я переконаний, що здоров'я сьогодні не можна чадбати тільки шляхом розвитку медицини. Звичайно, можна підняти до певного рівня, але... Соціальні проблеми нашого суспільства на сьогодні такі, що медицина спроможна лише рятувати здоров'я тяжкохворих, постійно підтримувати стан хронічних хворих і як-так виявляти захворювання. До речі, наші лікарі ціняться в Африці. На відміну від своїх зарубіжних колег, вони досить точно ставлять діагноз без будь-якої апаратури. Отже, виявляти захворювання ми можемо як у Африці, так і дома. Але нашим лікарям займатися цим безперспективно. Оскільки сьогодні хронічні захворювання з'являються у людей у віці від 20 до 30 років, уявляєте, що дадуть лише ретельні профілактичні огляди? А подальша диспансеризація... Щодо турботи про здоров'я здорових, то вона нам зараз просто не по кишені. Хоча зрозуміло, що скупий платить двічі. Але за свою нерадиву безгосподарність, за розбазарювання нашого безцінного багатства — здоров'я нації, ми будемо розплачуватись значно дорожче, ніж двічі чи тричі.

І все ж, не будемо песимістами. По-перше, своє здоров'я треба експлуатувати правильно. Це аксіома на всі часи. Що ж стосується до причин захворювань, так би мовити, не залежних від нас, то тут повинні підключатись тільки економічні важелі і стимули. Я уже говорив про те, що проблеми здоров'я у нас в області тісно пов'язані з проблемами трудових ресурсів. Щороку збитки від захворювань працездатного населення становлять кілька сот мільйонів карбованців. Отже, пропоную (поки що як експеримент) на підприємства запровадити 13-у, 14-у заробітну плату для тих, хто не хворіє протягом року. Лікування окремих видів захворювань зробити платним. У свою чергу зобов'язати шкідлив для здоров'я підприємства виплачувати постійну матеріальну компенсацію хворим. Ну, і, мабуть, щоб підняти рівень профілактичних оглядів, масової диспансеризації, все-таки стимулювати лікарів. Звичайно, це лише штрихи. Але варто почати.

А. ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ,
завідуючий відділом медичної статистики Кіровоградської обласної лікарні.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Анатолій Федорович запропонував для опублікування нашій газеті найрізноманітніші дані медичної статистики. Якщо є інтерес до такого роду інформації, повідомте, будь ласка, шановні читачі, які саме статистичні зведення щодо стану здоров'я жителів області, демографічних особливостей ви б хотіли побачити.

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

У Статуті ВЛКСМ записано, що вищим органом первинної комсомольської організації є комсомольські збори, які проходять не рідше одного разу на місяць. Лише там, де спілчан за 300 (а в колгоспах і радгоспах — за 100), вони можуть проводитися за потребою, але в строки, встановлені комітетом комсомолу.

У спілчан Кіровоградської обласної проектно-винахідницької станції хімізації сільського господарства протягом року такої потреби взагалі не трапилось.

ЗА ПОТРЕБОЮ...

...До станції, де мали відбутися комсомольські збори в одній із спілчанських груп, ми з інструктором райкому комсомолу Вадимом Синяєвим добиралися попутками. Шлях небагато, але через нерегулярний рух автобусів на цей односторонній маршрут ми витратили майже годину.

— Оце забіжу зі станції, — говорив, щоб якось заповнити час, Вадим, — і на ставок. До хлопчаків. Вони там просто плещуться безцільно, а я їх агітувати на збирання абрикосів по посадках. Колгоспи приймають по 30—50 копійок. Зароблять для себе грошей на різні витрати...

Говорили ми про звіти і вибори в комсомолі. Обоє зійшлися на тому, що невдало вони проходять. Час літній, жнивиний. Всі як не на полі, то на поле працюють. Куди там збирати комсомольців на збори, коли у багатьох із них у голові врожай. Неохоче йдуть нині на збори спілчани. Поговорять-поговорять, а результат? Дану ж кампанію у первинних треба встигнути завершити в найближчий час, бо не за горами і звітно-виборна обласна конференція.

У приміщенні станції нам почали вишукувати комсомольців. Спочатку знайшли Світлану Давидову. Вона згадала, що ще є комсомолка Надія Корня. І вже разом пригадали, що на другому поверсі сидить Світлана Підвезена. До неї й пішли.

Ніхто з дівчат ні про які збори не чув, але всі троє спокійно прийняли пропозицію Вадима, який запропонував поговорити.

Поговоримо? То й поговоримо! Не аперше. Не питаючи, про що піде мова, всі вмістилися навколо робочого столу Світлани Підвезеної. Спочатку почали з'ясовувати, скільки ж таки комсомольців у групі. Рахували, рахували, потім залишили цю справу, бо хто його зна — молодь є, а чи всі комсомольці? Не знали достеменно, скільки кому років.

Далі схема «зборів» вибудувалась у діалог.

— Які зміни у вас, дівчата, є за рік? — запитував Вадим.

— Аніяких, — дружно відповідали техніки. — Ото лише, що внески платимо.

— Еге ж, якби ж їх та ще вчасно збирала наш секретар Лариса Єрофєєва, — це обізвався Надія Корня. — А то місяців п'ять ніхто й не заїкався за них, а оце згадали. Взагалі, яка з мене комсомолка, коли ніякими справами, крім сімейних, не цікавлюся...

Не цікавляться тут «ніякими» справами майже всі. Звичайно, думки цих трьох дівчат можуть не співпасти з думками решти товаришів по Спілці і по роботі, але про це — згодом.

Комсомольської роботи як такої дівчата не бачили не тому, що такі пасивні чи просто що не хотіли бачити. Вона не велася. Взяти хоча б Надію Корню. Згадала вона колишнього свого ватажка — Тамару Кузяєву. При ній пам'ятні були не лише вечори відпочинку, а й суботники, свята. Навіть з бажанням допомогти збирала Надя внески. Що цікаво — тепер такого чіткого розподілу обов'язків нема. Як нема і комсомольської дисципліни.

На прохання Вадима, щоб на звітно-виборні збори всієї комсомольської організації, а не групи, Світлана Підвезена підготувала письмовий виступ, дівчина відповіла відмовою. Говорити попусту їй не хотілося, а тим більше давати оцінку незробленої роботи.

Ніхто з трьох не захотів скористатися і послугами БММТ «Супутник», про який чули, що «є щось таке», а не знали що саме.

Збори — не збори, а от розмова вида-лася цікавою. Особливо тоді, коли заговорили про доцільність нинішнього комсомолу. Всі троє говорили, що відчували свою приналежність так: «ми маємо від

комсомолу комсомольські квитки, він нас — тільки внески». При цьому додали, що в їхньому особистому житті нічого не змінилось, якби вони в один прекрасний день прокинулися і дізналися, що такого комсомолу вже немає.

Про те, який комсомол хочуть дівчата, вони, щоправда, не знають. Міркували такі розпустити первинні і створити щось на зразок самостійних чи то галузевих, чи то фахових молодіжних організацій. Всі вони могли б бути об'єднаними під спільною назвою «комсомол».

Чим би займалися в такому випадку дівчата? Вони про це ще не знають. Але робота, заповнили, знайшлася б напевно.

Я теж так думаю. У назві станції, є звичне і в останній час таке тривожне слово «хімізація». Зайдеш у приміщення — серце щемить, коли бачиш у скляних пробірках найрізноманітніші реактиви. Випробовують їх на землі. Вона ж, і так вже вдовольна напхана нітратами та іншим «добром», ще якось родить.

Кому повинно найбільше боліти, що ми губимо землю? Вважаю — молоді. Їй би й об'єднатися в організацію молодих наукових працівників сільського господарства. Слідкувати, що і скільки ми «даємо» землі, бо, врешті-решт молодим продовжувати рід. І діти наші, внуки повинні мати землю, придатну для життя, а не для спустошення.

Отака вийшла розмова з комсомольськими спілчанської групи. Як видно, без звітних доповідей можна обійтись. Як і без багатьох зайвих форм роботи нинішнього комсомолу.

Ю. ЯРОВИЙ,

спецкор «Молодого комунара».

ПЕРЕБУДОВА:
ТВОЯ ПОЗИЦІЯ

Б. І. СУШКО: «Зробимо владу справді народною!»

Сьогодні наш співбесідник — плавильник цеху № 5 Світловодського заводу чистих металів **Б. І. СУШКО** — народний депутат СРСР, член Верховної Ради СРСР.

Коли він повернувся зі З'їзду додому, то на зустрічі з заводчанами перше запитання було:

— Чому ви не виступили з трибуни З'їзду?

— Бажання висловитись було величезне. Але й конкурентів багато — 600 чоловік записалося на виступ. Тому разом з усіма депутатами від Всесоюзного товариства винахідників і раціоналізаторів ми з'ясували коло основних питань і доручили виступити вченому з Академії наук Білоруської РСР В. С. Большасову. Однак і він не встиг вийти на трибуну. Наш виступ було передано у прес-центр З'їзду.

Борис Іванович Сушко був обраний народним депутатом СРСР від Всесоюзного товариства винахідників і раціоналізаторів, де він ввійшов у число п'яти найбільш гідних (з 109 кандидатур). В чому витоки такого авторитету серед колег-новаторів?

Справа в тому, що навіть один винахід — подія у житті новатора. На рахунок Сушка — 57 винаходів, понад 20 наукових публікацій, безліч раціоналізаторських пропозицій. Він — заслужений винахідник Української РСР. Ми зараз звикаємо до економічного мислення, звикаємо міряти досягнення і успіхи не титулами, а карбованцем. Так от, економічний ефект від впровадження винаходів і раціоналізацій Б. І. Сушка — близько 2,6 млн. карбованців.

Однак пропозиції, що він висловлював на республіканських пленумах і всесоюзних з'їздах ВТВР щодо розвитку госпрозрахункових відносин між підприємствами і новаторами, лише в роки перебудови отримали юридичні права в особі госпрозрахункових центрів новаторів, у створенні тимчасових творчих колективів та інженерно-технічних кооперативів, які він пропагував ще в 1982 році.

І сьогодні головне в програмі народного депутата — створення

умов для винахідників. Як він сам сказав:

— Якщо нам вдасться їх вирішити, це стане революцією в науково-технічному прогресі. Тому, що нам треба йти не слідами інших країн, а впроваджувати — і якнайшвидше! — власні піонерські винаходи і розробки, які вже є, тільки треба створити умови для їх впровадження. Лише тоді можна йти врівень з передовими державами світу.

— Борис Іванович, чому відкладається прийняття Закону про раціоналізацію і винахідництво?

— Проект Закону був розданий депутатам, але в ньому багато недоробок. Судячи з усього, люди, які працювали над ним, далеко від наших проблем. Зустрівшись з М. І. Рижковим, ми попрацювали його на прийняття Закону на З'їзді, а спільно з комісією з питань розвитку промисловості і енергетики, техніки і технології, членом якої є й я, допрацювати і передати на всенародне обговорення.

— Яке питання, на ваш погляд, одне з головних, було вирішено, або ж не вирішено на З'їзді?

— Не вирішено питання про владу Рад. Менше диктату від апарату, зробити владу Рад справді народною, розширивши права, повноваження, матеріалізувавши в об'єктивну реальність.

— Ваше ставлення до московської групи?

— Позитивне. Заслужують на увагу багато конструктивних пропозицій, котрі можна було б відразу впроваджувати, але є й такі, котрі необхідно передати на референдум народу. Мені не сподобалася думка, що в парламенті повинні бути тільки вчені й спеціалісти, а виробники матеріальних цінностей повинні сліпо виконувати вказівки. Людина — це машина, що працює по заданому режиму. Я за співробітництво, а не за «дурнів» у парламенті, як висловився один з народних депутатів.

Вважаю, що Б. М. Ельцин — прогресивна людина, він потрібен в парламенті. Мільйони моск-

вичів віддали голоси за його конструктивні пропозиції щодо ролі місцевих Рад, про відміну привілеїв апарату, мене це теж приваблює. Підтримую рішення про призначення його головою комітету з питань будівництва і архітектури, але вважаю, що всю владу Б. М. Ельцину віддавати не можна. Це моя особиста думка.

— Чи голосували ви за відміну пільг депутатам? Маю на увазі депутатські кімнати.

— Так, я голосував за їх відміну, вважаю, що вони нам не потрібні.

— Ви можете дати оцінку складу консервативних і демократичних сил у процентному відношенні?

— По кількості виступів демократичних сил було близько 80 процентів, а по реальному співвідношенню сил, консервативних, звичайно, більше.

— Яка доля листа колективу цеху № 7 нашого заводу з питань про Держприймання?

— Я зробив депутатський запит. Отримана відповідь від колишнього Міжкоольормету. Це питання розглядається в Держстандарті. Треба пояснити, що в січні цього року, рівно через рік після того, як в цьому цеху заводу чистих металів було введено державне приймання, робітники цеху звернулися з листом у Раді Міністрів СРСР про ліквідацію держприймання в цеху, як зайвої контрольною ланкою. Тобто колектив пропонує замінити адміністративно-командний метод підвищення якості продукції (а саме таким, на його думку є держприймання) на економічний. Маю на увазі перехід на самоконтроль якості і введення двоступінчастої схеми перевірки продукції: контроль цеховими контролерами з особистими клеймами — вхідний контроль підприємства-споживача, тобто без ВТК і Держприймання. Рішення сміливе, при першому знайомстві викликає багато заперечень, але в усякому разі є кілька вагомих аргументів на його користь.

По-перше, це громіздкість контролюючого апарату: 200 чоловік цехових контролерів, які перевіряють 100 процентів продукції, 80 працівників ВТК, що перевіряють 5—10 процентів продукції, інженерів держприймання. Додаткові витрати на утримання держприймання — понад 120 тис. руб. в рік.

По-друге, мабуть, і справді було б краще скоротити кількість працівників держприймання до 4—5 чоловік і переорієнтувати їх на вивчення й аналіз претензій та рекламаций споживачів, контроль технології, виміральної техніки, на розробку заходів по підвищенню якості продукції. Таким чином, мова йде про заміну функцій контролерів, які зараз виконують працівники держприймання, інженерною діяльністю.

Б. І. Сушко теж вважає, що ця в нинішньому вигляді надбудова не потрібна, «вона відвернула від виробництва багатьох досвідчених спеціалістів».

Стосовно деяких інших навізів народний депутат СРСР Б. І. Сушко сказав в одному із своїх інтерв'ю місцевій газеті: «До нас звертаються люди з тими багатьма питаннями, з якими стикаються, зокрема, у нашому місті. Це питання роботи автотранспорту, ремонту шляхів тощо. Але звернення не за адресою. Це повинні вирішувати місцеві Рад, вирішувати, не втрачаючи часу, адже наближаються вибори до місцевих Рад, а у виборців уже досвід участі у виборчій кампанії та й З'їзд народних депутатів з уроком відвертості і гласності, уроком демократії».

— Ваша думка про майбутній склад Верховної Ради?

— Про склад Ради висловлюю думку, коли попрацюю.

Розмовляла Л. ДЕРЕВ'ЯНКО, виконуюча обов'язки редактора багатотиражної газети «Метал і люди» заводу чистих металів імені 50-річчя СРСР, м. Світловодськ.

ЦЕ — «ПОГЛЯД»!

НЕ ВЖЕ

ВИ нічого не чули про нас?

ЯКЩО

НІ

РАДИМО ЗВЕРНУТИСЯ ДО МОЛОДІЖНОГО ГОСПРОЗРАХУНКОВОГО ОБ'ЄДНАННЯ

„ДІАЛОГ“

Тільки тоді
ви зрозумієте,
що

Перший в Кіровограді

• ЦЕНТР

• ДОЗВІЛЛЯ

• МОЛОДІ

«ПОГЛЯД»

НАША АНКЕТА

1. Прізвище, ім'я та по батькові — «ПОГЛЯД».
2. Рік народження 1989.
3. Батьки — КІРОВОГРАДСЬКИЙ МІСЬКОМ ЛКСМУ ТА ПКІТІ «ГРУНТОМАШ».
4. Керівник центру — Олександр Олексійович ПОЛЯНОВСЬКИЙ.
5. Телефони для довідок — 2-76-52, 2-76-56, 2-76-89.

Вже нині ми готові запропонувати вам:

- відеоканал та кінозал на 200 місць, де на вас чекають фільми на будь-який смак;
- зал комп'ютерних ігор, в якому до ваших послуг понад 300 ігор, а ще — комп'ютери фірми «АТАРІ»;
- постійно діючу екскурсію «Із шухляди Кіровоградської картинної галереї»;
- виставку морської флори та фауни;
- літнє кафе.

НАШІ ЗАВДАННЯ

Діяльність центру «Погляд» спрямована на підвищення соціальної активності молоді, організацію дозвілля, задоволення на-

обхідності молоді у спілкуванні, навчання комп'ютерній грамоті, моральне виховання.

НАШІ ПРИНЦИПИ

- висока якість послуг;
- сучасний рівень технічних засобів;

- господарунок (вміння рахувати гроші і не тільки);
- милосердя.

МИ ПРАЦЮЄМО ТУТ

тому, що маємо можливість реалізувати себе і нам не до смаку теорія «маленького гвинтика у великому механізмі».

АДРЕСА ЦЕНТРУ: м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71. Автобуси №№ 105, 107, тролейбуси №№ 1, 2, 6 — до зупинки «Центр дозвілля молоді «Погляд».

ЦЕ — «ПОГЛЯД»!

СПОРТ

КАЛЕНДАР ЗУСТРІЧЕЙ «ЗІРКИ» У ДРУГОМУ КОЛІ

23 липня. «Зірка» — «Кристал».
26 липня. «Зірка» — «Чайка».
29 липня. «Зірка» — «Океан».
3 серпня. СКА Од. — «Зірка».
6 серпня. «Суднобудівник» — «Зірка».
9 серпня. «Кривбас» — «Зірка».
15 серпня. «Зірка» — «Шахтар».
18 серпня. «Зірка» — «Зоря».

21 серпня. «Зірка» — «Маяк».
28 серпня. «Авангард» — «Зірка».
31 серпня. «Волинь» — «Зірка».
3 вересня. «Нива» Тр. — «Зірка».
8 вересня. «Зірка» — «Нива» Вл.
11 вересня. «Зірка» — «Поділля».
14 вересня. «Зірка» — «Полісся».
20 вересня. «Кремінь» — «Зірка».

23 вересня. «Ворскла» — «Зірка».
26 вересня. «Нафтовик» — «Зірка».
6 жовтня. «Дніпро» — «Зірка».
9 жовтня. «Зірка» — «Динамо».
14 жовтня. «Зірка» — «Буковина».
17 жовтня. «Зірка» — «Закарпаття».
20 жовтня. «Зірка» — «Прикарпаття».

ЧИ ФУТБОЛЬНА ПРОФЕСІЯ — МЕНЕДЖЕР?

Починаючи з нинішнього футбольного сезону лава запасних кіровоградської «Зірки» зросла ще на одне місце. Тепер на матчах кіровоградців поруч з тренерами, гравцями, адміністратором, лікарем команди можна побачити Олега Шишкова. Він — менеджер «Зірки».

— Менеджер. Що це — професія, покликання чи щось інше? — запитав у Шишкова кореспондент «МК» під час однієї з домашніх зустрічей команди.

— Мабуть, і перше, і друге, і щось інше. А конкретніше — адміністративна посада. До недавнього їй не приділялося ніякої

уваги. Та надворі вже рік вісімдесят дев'ятий: госпрозрахунок, перехід футболу на професійні рейси, створення спілки футбольних ліг країни. І тому під усім має існувати солідна фінансова база.

— Вже понад півроку ти працюєш в команді. Яка найбільша трудність?

— Застаріле розуміння її призначення. Менеджер може розпоряджатися фінансами команди, але не має ніякої влади. У нього більше обов'язків, ніж прав. Та, гадаю, що це тимчасове явище.

— А найвищий успіх!

— Те, що на життя я почав дивитися зовсім іншими очима. Робота в «Зірці» додала можливостей по-новому оцінити себе, свої можливості. Адже часто-густо доводиться приймати нестандартні рішення, від правильності яких залежить і успіх команди.

— Чи дало щось «Зірці» співробітництво з кооперативом «Фотон»?

— Поліпшилась матеріальна база команди. Але не настільки, щоб бути задоволеним до кінця. «Зірка» не вистачає статусу професійного клубу, а гра у госпрозрахунок не може вивести команду з прориву. До того ж, кооператив

не має повних юридичних прав на команду.

— Чи позначається це на стосунках тренерів з гравцями?

— Безперечно. Адже вони не можуть навіть скласти юридичного контракту з тим чи іншим гравцем. І команда не впевнена, що той чи інший гравець не залишить її під час сезону.

У мене було ще чимало запитань, але починався матч і Олега Шишкова належало бути поруч з гравцями і тренерами. Там, біля кромки футбольного поля, яка розділяє пристрасті гри і пристрасті болільників.

Наш кор.

Кіровоградське СПТУ № 2 ІМЕНІ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ О. С. ЄГОРОВА ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

на 1989 навчальний рік
у групі зі скороченим
строком навчання

Училище готує кваліфікованих робітників для базового підприємства тресту «Кіровоградбуд» таких спеціальностей:

столяр будівельний (юнаки),
штукатур (юнаки і дівчата),

муляр (юнаки).
Приймають юнаків і дівчат з освітою за 10 класів, а також осіб, звільнених у запас з лав Збройних Сил СРСР.

Строк навчання — 6 місяців. Учні одержують стипендію 132 карбованці на місяць. Їм надається гуртожиток.

Час навчання зараховується до загального трудового стажу.

Початок занять — у міру комплектування груп.

ЗВЕРТАТИСЯ НА АДРЕСУ:
316026, м. Кіровоград, вул. Червонозорівська, 23. Телефони 7-14-17, 7-12-31. Іхати автобусами №№ 102, 114 до зупинки «Вул. Мічуріна».

Кіровоградське СПТУ № 8 ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

на 1989—1990 навчальний рік
на такі спеціальності:

НА БАЗІ 8 КЛАСІВ —
верстатник широкого профілю,

слюсар механоскладальних робіт,

столяр-верстатник по дереву,

слюсар-ремонтник,
НА БАЗІ 10 КЛАСІВ —

оператор верстатів з ЧПУ,
верстатник широкого профілю,

слюсар-інструментальник,
електромонтер по обслуговуванню промислового обладнання,

контролер верстатно-слюсарних робіт (ВТН),
контролер-наєср ошадного банку.

Строк навчання на всіх спеціальностях — 10 місяців.

Приймаються юнаки і дівчата віком до 30 років з освітою 8—10 класів.

На спеціальності електромонтер по обслуговуванню промислового обладнання, контролер-наєср ошадного банку приймаються особи віком від 17,5 року.

Встигаючим учням на базі 10 класів виплачується стипендія, на базі 8 класів учні перебувають не на повному державному утриманні.

Під час виробничої практики учням виплачується стипендія і нараховується 50 процентів від заробленої ними суми.

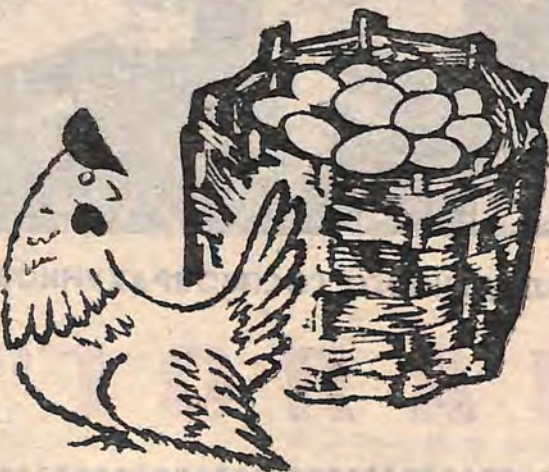
ДО ЗАЯВИ ДОДАЮТЬ:

атестат, свідоцтво про народження, довідку з місця проживання, медичну довідку (форма № 086-у), шість фотокартки 3x4 см.

Військовий квиток пред'являють особисто.

З питань вступу звертатися на адресу: КІРОВОГРАД, вул. ДЕКАВРИСТІВ, 26.

ПРИЙМАЛЬНА КОМІСІЯ. ТЕЛЕФОН 4-05-01.

Курачі яйця необхідні в щоденному харчуванні дітей і дорослих. У них сконцентровані усі життєво важливі харчові речовини в оптимальних співвідношеннях.

Поживні речовини яєць засвоюються організмом майже на 100 процентів. Питомо вага яєць у харчуванні повинна становити не менш яйця на день.

Жовтки яєць — важливе джерело майже всіх вітамінів, фосфору, мінеральних речовин, що сприяють нормальному росту і розвитку організму дітей. Білки яєць, як і м'яса, молочних продуктів, відрізняються високою харчовою і біологічною цінністю.

Курачі яйця — важливе джерело енергії для людини.

В останні роки встановлено ще одну корисну властивість яєць, а саме: їх сприятливий вплив на нервову систему, що обумовлено наявністю амінокислот, які містять сірну.

Ну, і ще один суттєвий фактор — яйця дуже смачні. Яйця, які продаються у магазинах, проходять сувору ветеринарно-санітарну експертизу.

Шановні товариші! У гастрономах та магазинах споживчої кооперації ви можете завжди купити свіжі курачі яйця.

ОБСПОЖИВСПІЛКА,
УКООПТОРГРЕКЛАМА.

Кіровоградське СПТУ № 2 ІМЕНІ ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ О. С. ЄГОРОВА

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Училище готує кваліфікованих робітників з таких спеціальностей:

на базі 8 класів, строк навчання 3 роки —

маляр будівельний (юнаки, дівчата),

лицювальник-плитковик; лицювальник-мозаїст (юнаки і дівчата),

муляр-монтажник по монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій, електрозварник (юнаки),

слюсар по ремонту шляхових, будівельних машин і тракторів (юнаки),

столяр будівельний, тесляр-паркетник (юнаки);

електрослюсар будівельний (юнаки),

електрогазоварник (юнаки),

кухар (дівчата);

на базі 10 класів, строк навчання 6 місяців —

муляр (юнаки),

тесляр (юнаки).

Учні забезпечуються гуртожитком, триразовим харчуван-

Кіровоградський кооперативний ТЕХНІКУМ ІМЕНІ М. П. САЯ

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Технікум готує спеціалістів для системи споживчої кооперації.

ДЕННЕ ВІДДІЛЕННЯ —

на базі 8 класів, спеціальності:

бухгалтерський облік, контроль і аналіз господарської діяльності.

Екзамен з російської або української мови (диктант), математики (усно);

на базі 10 класів, спеціальності:

організація заготівель та товарознавство сільськогосподарських продуктів;

економіка та планування в галузях народного господарства;

бухгалтерський облік, контроль і аналіз господарської діяльності;

організація кооперативної торгівлі та товарознавство това-

КАПІТАНІВСЬКЕ СПТУ № 10

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Училище готує кваліфікованих робітників: на базі 8 класів зі строком навчання 3 роки з таких спеціальностей —

центрифугувальник-тонкер,

апаратник випарювання-електрогазоварник,

апаратник варки утфеля-лаборант-слюсар,

електрик по обслуговуванню та ремонту електрообладнання,

слюсар контрольно-вимірювальних приладів і автоматики.

По закінченні навчання учні одержують диплом про середню освіту; на базі 8 класів зі строком навчання 2 роки —

сатураторник — лаборант хіміаналізів-маляр,

апаратник дифузії-столяр,

різальник буряка-муляр.

Для перелічених спеціальностей працює вечірня школа на базі училища; на базі 10 класів зі строком навчання 1 рік — слюсар контрольно-вимірювальних приладів і автоматики.

Вступники подають заяву на ім'я директора із зазначенням обраної спеціальності; свідоцтво або атестат про освіту (оригінал); паспорт або свідоцтво про народження; якщо не виповнилося 16 років довідку з місця проживання та про сім'ю; шість фотокартки 3x4 см.

Всі учні перебувають на повному державному утриманні і забезпечуються гуртожитком.

Початок занять — 1 вересня.

Адреса училища: 317400, смт Капітанівка Новомиргородського району, вул. Пос-тишева.

Кіровоградське середнє кооперативне ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ ОБСПОЖИВСПІЛКИ

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ НА 1989—1990 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

на такі спеціальності:

продавець непродовольчих товарів;

продавець продовольчих товарів з умінням торгувати непродовольчими;

заготівельних сільськогосподарських продуктів та сировини;

пекар 3 розряду;

кулінар-кондитер 3 розряду.

Приймаються юнаки та дівчата із середньою спеціальною освітою віком від 17 до 30 років, а на спеціальність продавець — із середньою та восьмирічною освітою.

Учні виплачуються стипендія від 55 до 75 крб.

Строк навчання на базі 10 класів на

спеціальності кулінар-кондитер — 2 роки, інших спеціальностей — 1 рік; на базі 8 класів — 3 роки.

Для вступу необхідно подати такі документи:

заяву на ім'я директора училища із зазначенням обраної спеціальності;

атестат (оригінал) або свідоцтво про закінчення 8 класів;

шість фотокартки 3x4 см;

медичну довідку (форма № 086/у).

Адреса училища: 316015, м. Кіровоград, вул. Удівська, 22-а. Телефон 2-86-07. Іхати автобусами №№ 105, 107, 120, 112, 283 або тролейбусами №№ 2, 6, 5 до зупинки «Площа Дружби народів».

ням, двома комплектами одягу, підручниками. Під час виробничої практики вони одержують 50 процентів від заробленої ними суми.

Учні, що мають середню освіту, виплачується стипендія 30 карбованців на місяць і проводиться доплата до рівня тарифної ставки (мінімального окладу) робітника 1 розряду за рахунок коштів підприємства.

Училище розташоване в сучасних корпусах, в усі умови для занять в гуртках, спортивних секціях.

Учні, які закінчать училище на «4» і «5», направляються для подальшого навчання у вузи і технікуми.

Початок занять — 1 вересня.

Вступники подають такі документи: заяву на ім'я директора,

автобіографію,

документ про освіту,

свідоцтво про народження або паспорт,

довідку з місця проживання та про склад сім'ї,

медичну довідку (форма № 086/у),

шість фотокартки 3x4 см.

Адреса училища: 316026, м. Кіровоград, вул. Червонозорівська, 23. Телефони: 7-14-17, 7-12-81, 7-12-72, 7-34-71, 7-12-21. Іхати автобусами №№ 102, 114 до зупинки «Вул. Мічуріна» або тролейбусами №№ 1, 2, 6 до зупинки «Буд-деталь» або «Вул. Короленка».

рів народного споживання.

Екзамен з російської або української мови та літератури (вір), математики (усно).

У технікумі працює заочне відділення, на яке приймають осіб з освітою за 10 класів та зі стажем роботи за обраною спеціальністю. На заочному відділенні готують товарознавців народнього споживання, бухгалтерів, плановиків.

До заяви на ім'я директора необхідно додати: документ про освіту (оригінал), медичну довідку (форма № 086/у), чотири фотокартки 3x4 см, виписку з трудової книжки (для тих, хто працює).

Документи приймають: на денне відділення — на базі 8 класів — по 31 липня; на базі 10 класів — по 14 серпня; на заочне відділення — по 10 серпня.

Вступні екзамен: на денне відділення — з 1 по 20 серпня, на заочне (потоками) — з 10 по 20 липня, з 10 по 20 серпня.

Технікум має гуртожиток.

Адреса технікуму: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарсько-го, 13. Телефони: 2-36-96, 2-67-82.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

22 липня 1989 року

НА ДОЗВІЛЛІ

ДИВНО, ЦІКАВО, ВСЕРЙОЗ

У Великобританії проводяться змагання з ловлі... дощових черв'яків. Учасники протягом півгодини порпаються в калюжі площею 9 кв. метрів. Минулорічний чемпіон за цей час видобув із води і намулу 85 черв'яків.

В одному з еквадорських містечок стало модним вибирати імені дітям по географічній карті. Сподобалася батькам назва якоїсь далекої річки чи гірської вершини — давай її в метрику дочці чи сину. Місцеві власті заборонили це робити після того, як один із батьків захотів дати своєму хлопчикові імення Постскриптум — не географічне, але звучне.

Англіські вчені створили будильник, який перериває сон у певний час не звуком, а запахом фруктів, кофе, цитрусових. Виявляється, деякі аромати сприяють пробудженню.

Італійські майстри одягу знайшли чудовий спосіб забезпечувати свої вироби модними гудзиками. Для цього вони використовували монетки в 10 лір — це обходилося значно дешевше, ніж придбання готових гудзиків. Для кого інфляція — біда, а для кого і благо.

Медики зі штату Мічиган (США) пересадили 19-річному юнакові на місце відраного в результаті виробничої травми великого пальця руки великий палець його ж ноги і запевняють, що пацієнт після одужання практично не відчув заміни.

Поліція західнонімецького міста Фрідберг придбала за невеликі гроші два розбитих у катастрофі автомобілі і встановила при в'їзді в місто. Угледівши понавічене залізо, водії мимоволі збавляють швидкість — без усяких штрафів і попереджень.

12

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

22 липня 1989 року

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

Друкарня (імені) Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України. м. Кіровоград вул. Гліниці 2

БК 02093.

Газета виходить щосуботу

Індекс 61103

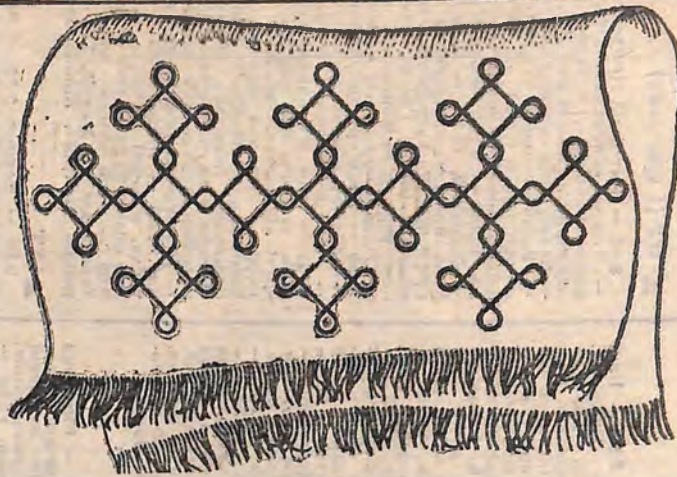
Зам. № 338.

Тираж 50 100.

УВАГА! КОНКУРС!

Дорогі друзі, вам доводилось розв'язувати кросворди, вміщені на нашій 12-й сторінці «На дозвіллі»? Ви помітили, що заповнити всі клітинки було не так і просто! Ці кросворди прислали нам на конкурс, що був оголошений редакцією. У листах читачі висловлюють побажання продовжити його. Сьогодні ми оголошуємо конкурс ребусів і чайнвордів. Спробуйте себе і в цьому цікавому жанрі! Кращі із запропонованих вами ребусів і чайнвордів будуть надруковані в «Молодому комунарі». Автор найцікавішого і найнезвичайнішого одержить грамоту редакції і оригінальний приз. Чекаємо ваших листів.

Сьогодні друкуємо ребус-«горішок».

Не віддираючи олівця від паперу і не проводячи по одній лінії двічі, спробуйте намалювати цей візерунок для вишивки.

РЕВНИВІ ВИ ЧИ НІ?

ДЛЯ ТИХ, ХТО ЗБИРАЄТЬСЯ ВСТУПИТИ У ШЛЮБ

Відповісти на це непросте питання допоможе ось такий тест:

1. Чи вважають вас друзі ревнивою?
 - а) Так.
 - б) Не знаю.
 - в) Ніхто так не вважає.
2. Уявіть, що ви замужем. Чоловік повернувся з роботи на кілька годин пізніше, ніж звичайно...
 - а) Одразу почнете з'ясовувати, де затримався?
 - б) Почекаєте, поки сам усе пояснить?
 - в) Настільки довіряєте чоловіку, що це взагалі не цікавить?
3. Чи здатні ви довірити комусь сумнівні і підозрілі щодо відданості вашого коханого?
 - а) Чому б і не поділитися з ним, що тут поганого?
 - б) Так, довіряю, але тільки найближчий подрузі.
 - в) Нікому і ніколи.
4. Чи згодні ви із твердженням: ті, хто здатний на сильні ревності, звичайно прагне вивільнитися.
 - а) Категорично не згодна.
 - б) По-різному буває.
 - в) Повністю згодна.
5. Чи норма для людини; бути ревним?
 - а) Так, це норма.
 - б) До певної міри.
 - в) Хворобливий ревності із нагромадженням якихось фантастичних вигадок і марень не можна вважати нормою.
6. Ви із хлопцем прийшли на молодіжний вечір. Він запропонував до танцю іншу дівчину. Ви роздратовані?
 - а) Ще б пак!
 - б) В залежності від її зовнішнього вигляду.
 - в) Не бачу особливого приводу для роздратування.
7. Чи вважаєте допустимою ревність у невеличких дозах?
 - а) Ревність шкідлива у будь-яких дозах.
 - б) Важко відповісти.
 - в) Невеличкі дози ревності цілком допустимі.
8. Хто, на ваш погляд, більш ревниві, чоловіки чи жінки?
 - а) Напевне, представники «слабкої статі».
 - б) Безумовно, чоловіки.
 - в) Точної відповіді не знаю.
9. Наскільки сильно впливають ревності на стосунки в сім'ї?
 - а) Ніяк не впливають.
 - б) Можливо, трохи і впливають.
 - в) Сильні ревності підірвають основи сім'ї, можуть привести і до розлучення.
10. У народі кажуть: «Ревнує — значить, кохає». Ви згодні із таким визначенням?
 - а) Безумовно.
 - б) У житті по-різному трапляється.
 - в) Кохає, та насамперед, себе самого...
11. Тепер підрахуйте бали. За варіант відповіді «а» запишіть собі «0» балів, «б» — 1, «в» — 2 бали.
 - 0—7 балів. Ревність у невеличких дозах можна порівняти із щипкою солі, у великих — з отрутою. Ви хворобливо ревниві.
 - 8—13. Ви помірно ревниві. Можливо, ревності стануть на шляху до вашого щастя. У майбутньому сімейному житті вірогідні сварки, образи, викликані підозрами, що не матимуть під собою ніякого ґрунту.
 - 14—20 балів. Немає сумніву: хоч ви і здатні до прояву ревності, та легко можете їх перебороти, вмієте володіти собою.

Поради

Невеличкий качан цвітної капусти розділити на частини, вимити і пропустити 15 хвилин у підсоленій воді, з таким розрахунком, щоб за цей час встигнути обдати кип'ятком три помідори, зняти з них шкірку і розрізати на 8 частин. Маленьку цибулину почистити, вимити і нерізані кубиками, додати потерту морквину, 1 чайну

ЦВІТНА КАПУСТА

лужку натертої моркви залишити для прикраси. Цибулю злегка обжарити в розігрітій олії (1 столова ложка). Потім додати моркву і помідори і тушити 10 хвилин, вливши 5 столових ложок овочевого чи м'ясного бульйону. Додати 1/2 чайної ложки сирупу і за смаком гіркого перцю. Полити соєвим соусом і лимонним соком, все збити міксером. Домішати у соус 10 г обчищеного і помеленого мигдалю і полити соусом капусту. Можна додати ростки соєвих бобів або квасолі.

СТУДІЯ ГАРАНТУЄ...

якісну роботу.
А оплату її виконавцям!

У гайворонських шанувальників музики свято-нарешті при районному будинку культури відкрилась своя студія звукозапису. Ініціатором її створення став ентузіаст-меломан Сергій Ткачук. Він з помічниками — ведучим міського диско клубу «Камертон» Вячеславом Волощуком та Валерієм Кубком — отримавши згоду та практичну допомогу в придбанні апаратури з боку завідувачого відділом культури райвиконкому В. В. Панченка, активно взялися за роботу.

Характерна деталь. Коли, приміром, у сусідньому Ульяновському районі така ж студія є філіалом обласної і функціонує від об'єднання «Ремпобуттехніка», то гайворонська стоїть на балансі відділу культури. Займається вона наданням платних послуг як організаціям, так і всім бажаючим. Правда, через загальновідомий касетний дефіцит музичні записи виконуються переважно на матеріалі замовників.

Високу якість і виконання роботи в строк, студія, як кажуть, гарантує. Для цього тут є всі можливості: стереомагнітофони і приставки до них, підсилювачі, акустичні системи, інша апаратура. Чимала в студії і фонотека. В ній зібрані кращі записи вітчизняних та зарубіжних лідерів поп-і рок-музики, провідних ансамблів. Серед останніх надходжень, зокрема — нові магнітофонні альбоми груп «Фрістайл», «Механічне піаніно», «Агата Крісті», «ДДТ», «Ласковий май», виконавців — Д. Малікова, І. Ніколаєва, О. Глизіна. Достатньо тут і симфонічних творів та фольклорної музики.

— Бути в курсі музичної моди, — говорить С. Ткачук, — привертати увагу хорошими записами, які особливо популярні не тільки серед молоді, але й людей старшого віку нам допомагають творчі контакти з іншими студіями звукозапису, а також кооперативами Москви, Києва, Ленінграда, ряду міст Прибалтики.

З кожним днем зростає кількість замовників у цієї студії, впевнено збільшується її виручка. Та досі не вирішене питання з оплатою для Сергія Ткачука: він працює на добровільних засадах. Дивно: студія приносить прибуток, йому ж не виплатили ні копійки. Коли це непорозуміння буде з'ясоване?

І. СОКОЛЮК.

м. Гайворон.

ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКИЙ КАРБОВАНЕЦЬ

Коли хтось із знайомих довідується, що я колекціоную і вивчаю старі паперові гроші, то часто пригадують, як ламали стару хату і знайшли скриньку. Розбурхана уява малювала золоті і коштовності, а в скринці виявились нікому не потрібні і нічого не варті папірці. Частина з них пішла малюкам для забави, останні — в полум'я. А подібні знахідки, потрапивши в руки дослідників, можуть розповісти багато цікавого.

Найчастіше паперові гроші, які знаходять, ховали під час революції і громадянської війни. Час тоді був нелевий, навкруги гуляло стільки озброєних банд, що не ховали гроші хіба що тільки ті, в кого їх не було. А паперові гроші тоді були у всіх.

Вже в перший рік імперіалістичної війни в Росії з обігу зникли і осіли у населення спочатку золоті, а потім срібні і мідні монети. Їх замінили різнокольорові папірці і марки-гроші. Верстати, що друкували гро-

ші, працювали і вдень, і вночі. Багатомільярдне внутрішнє і зовнішнє займи не рятували країну від інфляції. Напередодні лютневої революції маса паперових грошей в обігу була вже в шість разів більша, ніж влітку 1914 року. Ще більшого розладу зазнала фінансова система Росії при Тимчасовому уряді. В кінці 1917 року кількість паперових грошей в обігу збільшилась вже в 17 разів.

У спадок молодій Владі Рад дістались розвалена економіка і вкрай розладнані фінанси. А тут ще громадянська війна. Грошова завірюха набувала шалених обертів. Створюється 4 нові грошові фабрики. Друкуються з наростаючою швидкістю старі «романівки», «керенки», «думські», нові розрахункові знаки. Проте спостерігався на перший погляд досить дивний факт — чим більше паперових грошей надходило в обіг, тим більше їх не вистачало. Ціни

набували астрономічних розмірів, гроші продовжували осідати у населення. Виникали труднощі при транспортуванні великих мас паперових грошей з центру у віддалені райони країни. Везити їх доводилось вагонами по охопленій полум'ям громадянської війни країні. Тому уряд дозволив тимчасово випускати гроші окремим республікам і містам. Крім того на свій розсуд випускали свої гроші ті, хто не визнавав Радянську владу, боровся проти неї (Колчак, Врангель, Юденич, інші). Друкували гроші також численні підприємства, організації, і навіть приватні особи. За роки революції і громадянської війни було випущено більше десяти тисяч різних видів грошей і їх заміників. Не обійшла стороною ця грошотворчість і наш край.

В. ПОСТОЛАТІЙ.
(Далі буде).

Наступний номер «МК» вийде 5 серпня ц. р.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.